

"Stajerc" izhaja vsaki
teden, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Vorčina velja za Av-
stro: za celo leto
1 kruna, za Ogrsko
1K 50 vin, za celo
leto za Nemčijo stane
za celo leto 6 kron, za
Ameriko pa 8 kron;
nugro inozemstvo se
nudim naročnino z ozi-
rom na visokost poštne
krate. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
se prodajajo po 8 v.
Uredništvo in uprav-
ljivo se nahaja v
Ptuju, gledališko po-
stopje štev. 3.

"Kmečki stan, srečen stan!"

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80—
za $\frac{1}{4}$ strani K 40—
za $\frac{1}{8}$ strani K 20—
za $\frac{1}{16}$ strani K 10—
za $\frac{1}{32}$ strani K 5—
za $\frac{1}{64}$ strani K 2.50—
za $\frac{1}{128}$ strani K 1.—
Privečkratnem oznanila
se cena primerno zniža.

Štev. 40.

V Ptiju v nedeljo dne 3. oktobra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska

Ruska protofenziva krvavo vstavljen. — Velikanske izgube Italijanov.
— Nova francosko-angleška ofenziva na zapadu. — Italijani streljajo na
naše bolnišnice. — Italijanski vojni parnik uničen, čez 400 mož uto-
nilo. — Balkan.

Samotar.

(K cesarjevemu imendanu.)

Jesenske rožice
cvete na zemlji tuji,
pod semljo so junaška srca
izkravavela . . .

Ale življenje mine!
Ljubezen pa živi naprej,
iz groba kljije kakor roža,
se dviga proti solncu zlatem
in poje slavo večno srcu,
ki sanjo je izkravavelo,
sa domovino!

Ti samotar v dunajskem gradu,
telo glavo si nagnil tiho,
in zdi se mi, Tvoj god danaenji
slaviš v solzeh . . .
Ne da bi Tebe smrt strašila,
ko si stokrat že srečal jo,
ko se ji le smehljaš na grenko,
ko jo poznaš.

Solsica mala, ki se bliska
v času plavem Tvojem danes,
velja vsem tistim, katerih srce
je vriskalo prestreljeno,
veselo, da sme i umreti
sa domovino in za Tebe!

In vse jesenske rožice
bi mrtvi v šopek zvezali
in Tebi, samotar, vladar,
sa god Tvoj podelili,
nesmrtni, krašni,
serti tej ljubesni . . .

K. L.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 25. septembra. Uradno se
danesh razglaša:

Rusko bojišče. Položaj na severnem
vzhodu je nespremenjen. V vzhodni Galiciji
se ni ničesar pomembnega zgodilo. Protiv naši
wolhynski fronti napravil je sovražnik zopet celo
vrsto deloma jako ljutih napadov, ki so vodili
na posameznih točkah v naše jarke, pa so bili
povsed krvavo zvrnjeni. Rusi so imeli velike
izgube. Število ob Ikwacrti včeraj in pred
včerajnem došlih vjetih znaša 20 officirjev
in okoli 4000 mož. V gozdnem in močvirnatem
ozemlju na spodnjem Styru napredujuča
avstro-ogrška konjenica iztrgala je sovražniku
zopet nekaj močno branjenih krajev. V Litavi
vsilile so naše čete v pokrajine od Kraszyna.

Italijansko bojišče. Na tirolski
zapadni fronti začela je naša artiljerija tudi v
pokrajini Ortlerja z ognjem. Neki sovražni od-
delek, ki je napredoval v Ceden-dolini, zbežal
je do St. Caterina, neki drugi pa je bil iz
svoje postojanke zapadno "Königsspitze"
prepoden. Vzhodno zgornje Taone-doline oči-
stite so naše čete Cima Latola od sovraž-
nika. Ob fronti Dolomito v ponesrečil se je
neki napad na našo postojanko ob Colu di
Bois; pri temu so imeli alpinci, ki so se k
temu podjetju prostovoljno oglasili, težke izgube.
Ob koroškem in primorskem obmejnem
ozemlju se ni ničesar pomembnega dogodilo. Za-
padno Ronchija našel je neki italijanski
pričevani balon vsled eksplozije svoj konec.

Južno-vzhodno bojišče. Naša arti-
ljerija obstreljevala je uspešno srbske trene
v prostoru od Belgrada in sovražno infan-

terijo na visočini Topšider. V ostalem je
položaj tudi na južnem vzhodu nespremenjen.

Namestnik generalštavnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 26. septembra (W.B.) Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Arma da Hindenburga. Ruski na-
padi južno-zapadno od Lennewadena ter
pri Wilejki in Radunu bili so odbiti.
Naši napadi v fronti južno od Solje se nadaljujejo. Rusi se upirajo še pred našim prodiran-
jem v splošni črti Šmorgon-Wišnew (pri
izlivu Berasine v Njemen). V Friedrich-
stadt ustreli je neki nemški letalec neko
rusko letalo doli.

Arma da princa Leopolda bavar-
skega. Severno od Karelipši branijo se Rusi
trdovratno. Naše čete vzele so v naskoku mesto
Negnewici (severno-vzhodno od Nowo-
Grodeka) in so odbile sovražnikove protinapade.
Vzhodno in južno-vzhodno od Baranoviči
je naš napad na zapadnem bregu Szczare v
napredovanju. Vjeli smo par sto Rusov. Zapadno
Medwjedičija in južno do Lipska do-
segrena je Szczara.

Pri armadnih skupinah Mackensen
in na južnovzhodnem bojišču je položaj ne-
spremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Italijani streljajo na bolnišnice.

(Avstrijsko poročilo od nedelje.)

K.-B. Dunaj, 26. septembra. Uradno se
poroča:

Rusko bojišče. Sovražnik je tudi vč-
eraj svoj poskus, razbiti pri Nowo-Aleksinjem
naš fronto, pod porabo velikih moči nadalje-
val. Več dni trajajoča bitka pa je
končala za Ruse s popolnim porazom. Kjer-

koli se je sovražniku mimogrede posrečilo, vsliti v enega naših strelskih jarkov, povsod je bil pod velikimi izgubami od prihajajočih rezerv nazaj vržen. Še včeraj popoldne so se južno od Nowo-Aleksinjeva desetkrat ponovljeni ruski napadi izjavili in zahodno od Zalosze bili so sovražni oddelki, ki so si napravili skozi sestreljene obrambe pot v naše postojanke, kot vjeti odpeljani. Ob Ikwu-Styr fronti opešalo je delovanje sovražnika. V vzhodni Galiciji vlada mir. V Litavi boreče se c. in k. bojne sile vrgle so nasprotnika pri Kraszynu na vzhodni breg zgornje Szczare nazaj.

Italijansko bojišče. Včeraj omejilo se je delovanje Italijanov na ljuto obstreljevanje z genfško zastavo na daleč označene bolnišnice Rdečega križa v Gorici. Sovražna artiljerija je to bolnišnico petkrat polno zadela; ena granata je priletela v operacijsko dvorano. Nadaljnih 53 krogelj padlo je v ne posredni bližini poslopja. Vojaškega namena ni imela proti mednarodnemu pravu naperjeni čin, ker daleč naokrog ni bilo nobenih čet.

Južno-vzhodno bojišče. Položaj je nespremenjen.

Namestnik generalštavnega šefa:
pl. Höfer, fml.

* * *

(Italijani so pričeli na bolnike in težko ranjene streljati; to barbarsko, divjaško ravnanje bode morala vojaška oblast z največjo in najbrezobzirnejšo eneržijo zatreći. Klin s klinom! Op. ured.)

Nova velika francosko-angleška ofenziva proti Nemcem.

(Nemško uradno poročilo od nedelje.)

K.-B. Berlin, 26. septembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Boji v poteku že mesece sem pripravljene francoske in angleške ofenzive so se v večjem delu fronte nadaljevali, brez da bi prišli napadalci svojemu cilju na omenjenja vredni način bližje. Ob obrežju poskusile so tudi angleške ladje, zlasti na Zeebrugge, sodelovati. Niso imele uspeha. Ko se je ena ladja potopila in sta bili dve drugi poškodovani, so se pomaknile nazaj. V oddelku Ypern imel je sovražnik velike izgube. Uspehov ni dosegel. V naših rokah pustili so Angleži 2 oficirje, 100 mož, 6 strojnih pušk. Južno-zapadno od Lille posrečilo se je nasprotniku, da je eno naših divizij iz prve v drugo obrambeno črto nazaj potisnil. Pri temu smo naravno imeli velike izgube tudi na med postojankam vzidanem materialu vsake vrste. Razprteti protinapad gre uspešno naprej. Razvaline nekdajne vasi Souchez izpraznili smo prostovoljno. Mnogoštevilne druge napade na tej fronti smo gladko odbili, na mnogih krajin z najtežjimi izgubami za nasprotnika. Tu smo napravili čez 1200 vjetih, med njimi enega angleškega brigadnega komandanta in več oficirjev; zaplenili smo 10 strojnih pušk. Tudi v bojih med Reimsom in Argonam morale je severno Perthes neka nemška divizija svojo po 70 ur nem ne pretrganem obstreljevanju uničeno sprednjo postojanko izprazniti in drugo, 2 do 3 kilometre zadaj ležečo zavzeti. V ostalem pa so se izjavili tudi tukaj vsi sovražni poskusi prodiranja. Posebno trdovratno se je borilo severno Mourmelon le grande in zapadno Argon. Tu so tudi naše pridne čete napadalcu najhujše škodovali. Vjeli smo več kot 3750 Francozov, med njimi 39 oficirjev. V poteku boja imeli so naši letalci lepe uspehe. Neki bojni le-

talec sestrelil je eno angleško letalo zapadno Cambrai. Južno Metza uničil je lajtnant Bölk neko sovražno letalo. Tриje francoski letalni stroji so hoteli napasti Freiburg; ali nemški podčastnik Böhm ustrelil je dve, tretji pa mu je ušel.

Rusko bojišče. Armada Hindenburga. Vzhodno Wilejke so zopetni ruski napadi zavrnjeni. Zapadno Wilejke se ljuto borimo. Na fronti med Smorgonom in Wišnewom vsili smo na večih točkah v sovražne postojanke. Boj traja še naprej. Severno zapadno od Suberesine vrgel je naš napad Ruse čez Beresino nazaj. Bolj južno pri Djeletiči in Liubče dosežen je Njemen. Vjeli smo 900 Rusov in zaplenili 2 strojni puški.

Armada princa Leopolda bavarskega. Sovražnik je nadalje nazaj potisnen. Vjeli smo 500 Rusov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avtstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 27. septembra. Uradno se razglasja:

Rusko bojišče. Podobno kakor v vzhodni Galiciji in ob Iksi je zdaj tudi v volhynskem trdnjavskem okrožju ruská protiofenziva zlomljena. Sovražnik je izpraznil včeraj svojo postojanko severno-zapadno od Dubna in v Styro - oddelku pri Lucku ter se umika v vzhodni smeri nazaj. Mostičje vzhodno od Lucka je zopet v naši roki. Na naši fronti južno od Dubna imeli smo deloma topovski boj in praski.

Italijansko bojišče. Položaj je nespremenjen. Poskusi sovražnika, približati se naši postojanki na Monte Pianu, bili so zavrnjeni. Na severnem robu visoke planote od Dobrda razbil se je neki protinapad oddelka bersaglierev na naših oporah.

Južno-vzhodno bojišče. Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik generalštavnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 27. septembra. (W.-B.) Iz večikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na obrežju vladal je mir. Le posamezne strele oddale so daleč ležeče ladje na okolico Middelkerke brez učinka. V Ypern - oddelku sovražnik svojih napadov ni ponovil. Južno-zapadno od Lille je velika sovražna ofenziva s protinapadom vstavljenja. Ljuti sovražni posamezni napadi razbili so se južno in severno od Loosa pod najhujšimi izgubami za Angleže. Tudi v pokrajini od Souchez in na obeh straneh Arrasa bili so vsi napadi krvavo odbiti. Število vjetih se je zvišalo na 25 oficirjev in 2600 mož, pleni strojnih pušk na 14. Francoska ofenziva med Reimsom in Argonam ni dalje napredovala. Vsi napadi sovražnika so se izjavili pod najtežjimi izgubami za njim. Število vjetih zvišalo se je tukaj na čez 40 oficirjev in 3.900 mož. Tria sovražni letalni stroji, med njimi en francoski veliki bojni letalec, bili so včeraj v zračnem boju severno-vzhodno Yperna, južno-zapadno Lille in v Champaigni, dva nadaljnja sovražna letala z artiljerijskim puškinim ognjem južno-zapadno od Lille in v Champaigni uničeni. Sovražni letalci obmetali so z bombami mesto Peronne; ubili so 2 ženski in 2 otroka ter ranili 10 drugih prebivalcev.

Vzhodno bojišče. Armada Hindenburga. V morskom pristanišču Rige bili so ruski vojni parniki, med njimi ena linijška ladja, od nemških letalcev napadeni. Linijška ladja in en potencialno razruševalc bila sta zadeta. Ruska mornarica odplula je hitro v severni smeri. Na južno-zapadni fronti od Dunaburga iztrgali smo sovražniku včeraj zopet

nekaj postojanko. Vjeli smo 9 oficirjev čez 1300 mož ter zaplenili 2 strojni puški. Zapadno Wilejke se nadaljuje naš napad. Južno od Smorgona smo zavrnili močne napade. Med Krewo-Wišnewom naše čete napredovalo. Desno krilo in armada princa Leopolda bavarskega so zapadni Njemen in Szczare od sovražnika očiščeni. Vzhodno od Baranovič drži sovražnik mala mostičja. Boj na celih frontih se je ponovil.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avtstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 28. septembra. — Uradno se danes razglasja:

Rusko bojišče. V nevarnosti, da nemške in avstro-ogrške bojne sile ob Stobišču obidejo, bil je sovražnik prisiljen, da svoj velikimi žrtvami zapričeto ofenzivo v volhynskem trdnjavskem okrožju opusti. Razlaganje trajalo je včeraj celo danje, da je vodil sovražno armado za Putjolovo. Naše armade zasledujejo. V praskah z zadetimi vzhodno od Lucka vjele so naše 4 ruske oficirje in 600 mož.

Italijansko bojišče. Na dolomitski fronti smo danes zjutraj neki napad sovražnika proti Col dei Bois z ročnimi granatami zavrnili. Včeraj obstreljivali so Italijance bolnišnico Rdečega križa v Gorici z okroglo 50 granatami, čeprav ta sanitetni zavod, ker se ga še ni moglo polnoma izprazniti, še gentško zastavo nosil. Doberdobskem oddelku preprečil je ogenj napadalni poskus proti Monte dei Busi.

Južno-vzhodno bojišče. Naša artiljerija uničila je sovražna utrdbena del spodnji Savi. Trdnjavski topovi Belgrada dali so proti mestu Semlinu par strelov, niso zadeli.

Namestnik generalštavnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 28. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Nasprotuji mu je včeraj svoje poskuse prediranja, da bi dosegel katerikoli uspeh. Pač pa je na raznih krajinah, tako občutne izgubam Loosa, napravili so Angleži nov napad s nom, ki se je brez učinka izjavil. Naš ponosenek prinesel nam je razven dobrega dobrodošnega zavoda, ki se je na tem mestu zrastlo na 3397 (vstevši oficirje). Zaplenili tudi nadaljnih 9 strojnih pušk. Pri Souchezu

Car Nikolaj II.

Zar Nikolaj II.

Ob priliki spremembe v vrhovnem vodstvu ruskih armad, prinašamo sliko ruskega carja Nikolaja II., tega največjega krivca sedanjih vojnih.

Italijanski vojni parnik uničen.

Razstrelba v smodnišnici. — Več kot 400 mrtvih.

K.-B. Brindisi, 28. septembra (Ag. Stef.)

V zadnji kamri za smodnik italijanske linijske ladje "Benedetto Brin" zgodila se je eksplozija, kateri je sledil požar. Od 820 mož posadke rešilo se je 8 oficirjev in 379 mož. (Torej je 433 mož utonilo! Op. ur.) Med žrtvami se nahaja tudi kontreadmiral Rubbin de Cervin. Vzrok še ni znani.

* * *

Linijska ladja "Benedetto Brin" bila je leta 1910 zgrajena. Imela je 13.400 ton in 20,4 morskih milj hitrosti. Oborožena je bila z 42 kanoni (4 kanoni za hitro streljanje kalibra 30,5 cm, 4 istih kalibra 20,3 cm, 12 istih kalibra 15 cm, 20 kalibra 7,6 cm in 2 kalibra 4,7 cm). Nadalje sta bili 2 strojni puški na krovu. Imela je poleg tega 4 stranske torpedne cevi za 45 cm kalibrske torpede. Konjskih sil je imela ladja 20.000, zaloge premoga pa 2000 ton. Nadalje je imela 2 šraubi; dolga je bila 130 metrov, široka 23,8 metrov, globoka 8,3 metrov. Posadke imela je 820 mož.

O vzrokih te nezgode poroča K.-B. iz Züricha: Po italijanskih poročilih smatra se kot vzrok razstrelbe na pancerki križarki "Benedetto Brin", ki je bila admiralska ladja ene divizije flotilje viceadmirala Presbitero, ker je sovražni napad izključen, deloma lastno vnetje streliva, deloma pa napad, zlasti ker je obenem v Syrakusu na parniku "Piemont" nastal požar in povzročil eksplozijo. Tudi se nato opozarja, da se je v zadnjih dneh v Genovi za Rusijo določene automobile in v drugih krajih vojaško važne predmete na zločinski način začgal.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dubno.

Zavezniške čete so zavzelo drugo trdnjavovo v bolhynskem ozemlju Dubno, katerega zemljevid v boljše razumevanje urednih poročil da-

Die Festung Dubno.

nes prinašamo. Dubno šteje okoli 8000 prebivalcev, večinoma Židov, in leži na polotoku, obdano od reke Ikwe in močvirja. Utrdbe ležijo 8 km južno-zapadno mesta. Na zemljevidu so te precej moderne utrde dobro označene.

Velike izgube Italijanov.

"Kreuzzeitung" poroča iz Amsterdama:

Čeprav italijanska vlada seznamkov izgub ne objavlja, izve se vendar iz poluradnega vira, da je Cadorna do 1. septembra, torej tekem treh mesecev poročal v Rim o 35.000 mrtvih in 180.000 ranjenih ter bolnih Italijanov. Od tega časa so skupne izgube gotovo na 300.000 mož narasle. Zato se brani Cadorna proti vsaki udeležbi na dardanskem podjetju in pri operacijah na zapadni fronti. K temu še pride dejstvo, da se kralj, ki je bil že pred vojno jako nervozan, ne nahaja v dobrih zdravstvenih razmerah. O financijski podpori Italije po Angleški,

se ne čuje nič; samo 100.000 ton premoga je Anglija baje italijanski mornarici podelila.

Avstro-Ogrska in Nemčija.

K.-B. Skupni vojni minister fom. pl. Kroat batin dejal je napram uredniku lista "Hannoverscher Anzeiger":

„Resnično in zvesto priateljstvo med Avstro-Ogrsko in Nemčijo bilo je že v miru historično in je zdaj v vojni svojo ognjeno in izkušnjo krasno obstalo. Nevošljivost in sovraštvo naših neštevilnih nasprotnikov so hoteli sicer videti motenja v edinstvu, ali to odkritje ni napravila njih modrost, marveč le njih brezplivna želja. Navdušeni od iste volje, napadeni od istega sovraštva, gresta Avstro-Ogrska in Nemčija isto pot do zmagе. V prometu med Dunajem in Berlinom ni niti najmanjšega motenja in v etapnem prostoru politike vlada istotako iskrena složnost kakor pri armadih in vojskovodjih ob fronti. Avstro Ogrska in Nemčija, katerima se je pridružil častno in hrabro osmanski prijatelj, porabita vsaka zase in vsaka za drugoga svojo moč s pogumno odločnostjo moža. Tako je moralno priti in tako bodo ostalo, ker je zveza med Avstro Ogrsko in Nemčijo naravnji razvitek priateljstva istega mišljenja in izobrazbe. V širokih krogih prebivalstva naše domovine sem se prepričal, da meščani hočejo zvezo med osrednjima državama, da smatrajo to zvezo za samo ob sebi umljivo, da jo želijo za vedno. Ne samo v vojni, marveč tudi po častnem miru se bodo obnesli vsled tega izredno prisrčni odnosaji med državama. Doslej govorji orozje železne besede o sili in složnosti centralnih držav. Kar te armade in njih voditelji izvršujejo, to je gigantovska ilustracija gesla našega vladarja „Viribus unitis“, ki je postal obenem geslo te vojne.“

Balkan.

Vse kaže, da se približujejo odločilni dogodki na Balkanu, ki bodojo vsekakor tudi odločilno vplivali na vso svetovno vojno. Bolgarija je svojo armado mobilizirala in istotako je proglašila kot nekak odgovor Grčija mobilizacijo svojih bojnih sil. Vse to seveda še ne pomeni vstopa v vojno. Vsekakor pa je gotovo, da se mobilizacije ne proglaša kar tako v en dan kot prazno demonstracijo. Doslej je eno precej gotovo: Bolgarija hoče na vsak način rešiti makedonsko vprašanje in kralj kakor njegov modri minister Radoslavov se vsled tega približujejo edno bolj osrednjima državama. V tabor naših sovražnikov torej Bolgarija na noben način ne bodo šla. Pač pa je razumljivo, da se bodo razvila iz tega spora vojna med Bolgarsko in Srbijo. Drugo vprašanje je zdaj, ali bodo Grška svoji srbski zavezniči pomagala ali ne. Doslej so ravno tako v Sofiji kakor v Atenah proglašili, da mobilizacija ni naperjena proti eni teh dveh držav in da želi Bolgarija z Grčijo, Grška pa zopet z Bolgarijo dobre odnosje obdržati. Vprašanje je samo, koliko vpliva ima četverozvezja na Grško. Prav zagonet je položaj na Rumunskem. Gotovo je, da so tam Rusom prijazni elementi v zadnjem času mnogo na vplivu pridobili. Vsled tega ni izključeno, da ne bi Rumunska istotako igrala vlogo italijanskega Judeža, kar bi ji seveda v bodočnost ne bilo v korist. Upajmo, da bodo tudi v Rumuniji zmagalo modro premišljevanje, ne pa poučna, od ruskih rubljev povzročena strast... Avstro-ogrške in nemške čete morajo na vsak način skušati pridobiti zvezo s Turčijo. Zato so se pričeli zdaj zopet novi boji proti Srbiji, s katero imamo Avstro-Ogrske poleg tega še stare dolgove poravnati. Kadar si bodoje podali nemški, avstro-ogrški in turški vojaki roke, takrat bodo Anglija na glavo zadeta, takrat bodoje vse ruske nade in želje ob carigraskem zidovju razbiti, takrat bodo prisel za Balkan dan osvoboditve od moralnega jarma moskovitskih tiranov, takrat bodo pa tudi najvažnejši oddelki svetovne

pre, Roelincourt in drugače na celi francoski fronti do vznemira Argonov bili so napadi brez izjeme zavrnjeni. V pokrajinah Sonain poslal je sovražnik celo kavajarski množice naprej, ki so bile seveda postreljene ni so zbezale. V Aragonah izdal se je od naše strani v izboljšanje postopek neki mali sunek pri Sille Mortu. Dogodek je začel v 250 m oziroma vječi. Na visocini 1000 m oziroma bila je predvzeta v včeraj z razstrelbami sovražnika postojanka na fronti uničena ter zasuta.

Vzhodno bojišče. Armada Hindenburga. Včeraj na južno-zapadni fronti v Dünaburgu nazaj potisnjeni nasproti se je v neki zadaj ležeti postojanki bil je napaden in vržen. Južno od jezera v svatih vršjih se kavaljerijski boji.

Uspeh armade pl. Eichhorna v bitki v Wilni, ki je vrgla sovražnika nazaj do Narocz-jezero-Smorgon-Wiśla, znaša na vjetih in materialu: 21.908 mož, 3 kanoni, 72 strojnega puška in mnogo bagaže, ki je moral sovražnik na svojem hitrem nazaj nazaj pustiti. Sestavljenje tega plena je zamoglo zaradi hitrega našega napredovanja še zdaj izvršiti. Doslej poročane številke svetovni niso vračunjene. Južno Smorgon je predvse naš napad. Severno-vzhodno od Wiśla je sovražna postojanka predrta. To smo jeli 24 oficirjev, 3300 mož in zapleti 9 strojnega puška.

Armada princa Leopolda bavarškega. Mostičja vzhodno od Baranoviči po boju v naši lasti. Vjelj smo 350 Rusov. Armada Linsingen. Prehod čez Stryj Luckom je izsiljen. Pod tem pritiskom Rusi severno Dubna na celi fronti v polnazdanovanju.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 29. septembra. Uradno sega:

Rusko bojišče. Sovražni oddelki, ki zapadno Tarnopolu sili proti našim frontom, bili so s streljanjem pregnani. V volinskem trdnjavskem ozemlju vrgle so naše nasprotnika iz vsega zapadno zgornje Putilovke narejenih postojank. Bolj severno so v naskoku hudo branjeno vas Bogunawko.

Italijansko bojišče. V pokrajini Stiferjoch uničil je naš artiljerijski več sovražnih topov. Na planoti Folgarija severno Costona zaprčeti sovražni napad razbil je po kratkem ognju. Proti Mrljemu vrhui in Dolinsku mostičju pričel je včeraj popoldne kako ljuti artiljerijski ogenj, kateremu sledila zvečer po en napad na imenovano in pri Dolju. Oba napada sta bila odbita. Pri Dolju vrgle so naše čete zkozi prestreljene opore v siljenega sovražnika takoj zopet vun. Likor vedno, ostale so vse naše postojanke trdo v naši lasti.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 29. septembra. W.-B. potoda:

Zapadno bojišče. Vsi angleško-francoski poskusi, predreti nemško fronto, ponevedeli so se pod ogromnimi izgubami za sovražnika. V Flandriji bila sta angleška letalna stroja sestreljena, letalci pa vjeti.

Armada Hindenburga. Armade napredujejo povsod.

Vrhovno armadno vodstvo.

Špaharski sejmi v Štalu se vršijo zdaj osako soboto.

vojne končan. Zato so dogodki na Balkanu, ki jih pričakuje danes ves svet v mrzlični nervoznosti, tako globoko segajočega pomena.

Izpred sodišča.

Sedem smrtnih obsodb.

Moravska Ostrava. Tukajšnji policijski urad razglasja: Stavbeni asistent Valentin Posolda, tesar Tomaž Krejčí, učitelj Rikard Wagner, zasebna uradnika Ivan Valisek in Rikard Stoklasa, mestni zdravnik dr. Jožef Keller in mestni blagajnik Friderik Kuca iz Gaye bili so zaradi veleizdajalskih dejanj na smrt na vislicah obsojeni. Milostnim potom se je to kazeno v 10 do 20 letno ječo spremeno.

Obsojeni župnik.

Dunaj, 26. septembra „Öst. Volksztg.“ piše: Pred deželnobrambno divizijsko sodijo se je včeraj razglasilo sodbo, po kateri je bil župnik dr. Karl Vecera, nazadnje veroučni profesor na državni gimnaziji v Nikolsburgu, zaradi zločina razvaljenja Veličanstva obsojen na 4 mesece ječe. Obenem se mu je odreklo akademično stopinjo ter učno sposobnost. Obtoženec je dne 19. avgusta t. l. v cerkvi v Nikolsburgu pred abituirienti gimnazije napravil žaljenje Veličanstva. Vodja razprave dr. Koenig je naglašal, da je obtoženec dr. Vecera bojeviti duhovnik, ki vsako priliko porabi, da zastopa svoje stališče napram suprematiji cerkve. Take nazore pa se ne sme pred mladino razvijati in sodnija se mora z vso energijo proti temu braniti, da se daje take ideje mladini, ki ima za državo in cesarja meč potegniti, sedaj na pot.

Vojaški sleparji.

Plzen. Plzensko vojaško sodišče se je pretekli teden pečalo za nezaslišano goljušijo. Židovski agent Mozes Engelhardt je bil ustanovil v Berlinu „avstrijski vojaški biro“, ki se je pečal s pomočjo svojega „zaupnika“, tajnika litomeriškega okrajnega glavarstva žida Josipa Fischerja, sistematično oproščevanjem od vojaške službe. Metoda je bila zelo enostavna. Biro je najel izbornega reprezentanta, nekega Adolfa Baldingerja, ki ga je bila spoznala neka stroga nemška asentna komisija kot popolnoma nespособnega za vojaško službo. S tem si je pridobil Baldinger kvalifikacijo za Engelhardtovo podjetje. Kdor je hotel biti vojaška služba prost, ta je plačal Engelhardtu 700—1800 mark in je čez nekaj časa dobil črnovojniško legitimacijo z uradno konstatacijo, da je za vojaško službo nespособen. Mesto njega je bil namreč medtem Baldinger na naboru, in ker je imel vse mogoče hibe, je bil tudi redno za nespособnega spoznan. Baldinger je dobil za vsak nabor potne stroške, dajete in pa 125 kron nagrade. Tekom časa se je na ta način Baldinger predstavil, kolikor se je dalo dognati, nabornim komis. v 34. krajih po Češkem, Nižje Avstrijskem in celo v Galiciji. Eukrat pa ga je zadela nesreča. V Tyrnovi na Češkem je bil Baldinger — potren. Vsled tega se je razvila med Engelhardtom in klijentom, ki ga je zastopal Baldinger pred asentno komisijo v Tyrnovi, živahnna korespondenca, eno pismo je prišlo v neprave roke, Engelhart, Baldinger, Fischer in več klijentov pa pred sodišče. Engelhardt je bil obsojen na 13 let, Baldinger na 10 let, ostali pa na 4—6 mesecev težke ječe.

18 000 kron kazni.

Gradec. 18. septembra. Veletrgovec Sandor Wettendorfer v Eggenbergu pri Gradcu imel se je zagovarjati zaradi navijanja, cen pri rizu in petroleju. Po razpravi bil je obsojen na 18.000 kron denarne globe. Sodnik je v vtemeljevanju sodbe izreklo, da ne sme ostati dobiček čez 30%, vojnom času proti 5 do 10% v mirovnem času nekaznovan.

Navjanje cen.

Ptuj, 28. septembra. Tukajšna branjevka Auer prodajala je vojakom čeplje i. s. 3 komade za 10 vinarjev. Zaradi te pretirane cene bila je pred tukajšno okrajno sodijo (sodnik dr. Pollan) obsojena na 48 ur strogega zapora z enim trdim ležiščem. — Pred okraj-

no sodnijo v Konjicah bil je obsojen posestnik Ignac Essih na en teden zapora, ker je pri neki telici zahteval 3 krone za 1 kg žive teže.

Papirnati čevlji za naše vojake.

Moravska Ostrava. Skozi 5 dni se je vršila sodnijska razprava zaradi goljušje proti celi vrsti vojaških liferantov. Obtoženi so bili trgovca s čevljem Moric in David Baar, Avgusta Lederer in J. Adler. Brata Baar prodala sta vojaštvu 5.000 parov čevljev. Sreda sta jih naročila pri drugih judovskih agentih in prekupcevralcih. Že pri prevzetju čevelje vojaška komisija zavrgla 4044 parov in le 995 parov prevzela, ker so bili ti navidezno solidno delani. Pri vojaški vaji pa se je izkazalo, da so tudi ti čevlji za nič. Pri eni sesti vaji v dežju so bili čevlji popolnoma raztrgani. Pri preiskavi se je dognalo, da so bili čevlji večinoma iz papirja delani; kakšna nesreča bi se lahko zgodila, ko bi jih vojaki za vojko dobili. Sodba je bila stroga ali pravična. David Baar je bil obsojen na 12 let, Moric Baar na 6 let pogoštrene ječe. Ostali obtoženci pa so bili oproščeni.

Detomorilka.

Celovec. 24. septembra. Kuharica Urša Wouch iz Št. Daniela porodila je dne 24. junija otroka. Bala se je, da izgubi službo in je vsled tega sklenila otroka odstraniti. Ko se je prepričala, da otrok živi, zavila ga je v predpasnik in ga zadavila s trakovi. Čez par dni zagrebla je mrlja v vrtu. Potem je neko drugo deklo nagovarjala, da naj priseže, da se ona ni nahajala v drugem stanu. Izjemno sodišče obsojilo je Uršo Wouch zaradi detomora in goljušje v 3 leta težke ječe, pogoštrene s trdim ležiščem vsake mesec.

Drag meštar.

Ptuj, 20. septembra. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem imel se je zagovarjati živinski prekupec Matija Ivančič iz Vinice na Hrvatskem. Možkar je na ptujskem živinskem sejmu kupil telico za 380 kron. Isto telico je hotel takoj nato na sejmu za 460 kron prodati. Tako bi torej v okroglo pol ure 80 kron zasluzil. Ali zaslužili so ga. Obsojen je bil od sodnika (dr. Pollan) na en teden zapora in 100 kron globe ter povrnitev sodnih stroškov. Prav tako! Kajti ravno taki prekupcevalci so v svoji paraški požrešnosti najhujši oderuhi ljudstva.

Razno.

Špeharski sejmi v Ptiju se vršijo zdaj vsako soboto. Ker so kupičske razmere tako ugodne, priporočamo špearjem, da naj te sejme močno obiskujejo.

Naš denar za Lahe. Listi pišejo: Glasom poročila hrvatskih listov je direkcijska filialka Benetke „tržaške družbe“ „Assicurazioni Generali“ 20 milijonov lir za italijansko vojno posojilo podpisala; družba „Riunione Adriatica“, ki ima svoj sedež v Trstu, pa je podpisala v isti namen 3 milijone lir. Te dve zavarovalni družbi delati prav mnogo tudi v naših krajih in tako so šli avstrijski denarji za vojne namene v Italijo. Značilno je, da je predsednik in generalni tajnik najprvo imenovanega zavoda že pred začetkom vojne iz Trsta izginil.

Lovska sreča. Fajmošter Martin Roškar od Sr. Florijana na Boču ustrelil je v svojem re-

virju izredno veliko in lepo divjo mačko. Ena kone je prišla iz Bosne. Mačkini kožuh pa je v deželnem muzeju v Gradeču.

Vojak ponosrečil. Pred kratkim prišel med postajama Sava in Zagorje neki vojak na lokomotivo. Bil je tako težko ranjen, da kmalu nato umrl. Vojak je bil Miha Lahan Klanca na Kranjskem.

Iz Ptuja se poroča: V sled naravnost nejetno visokih cen mesa bila je mestna občina prisiljena, da pričenja na lastno pest živino klobas in meso prodajati. Jako dobro meso se v dan (razven torka in petka) na mestnem trgu od 7. do 9. ure po razmeroma nizkih cenah prodaja. Prebivalstvo pozdravlja to veljavno najtoplejše in upa, da bodo mestna občina tudi pri drugih živiljenskih sredstvih na tako ugodnačin na cene vplivala.

Novi davki. Izšle so nove cesarske odredbe ki zvišujejo pristojbine od dedičin, daril in varovalnih premij. Te naredbe stopijo s 1. januarjem 1916 v veljavo. Uradno se razglasita da bodo te nove pristojbine znesle na leta 2 milijonov krov.

Cudno zdravilo. Posestnik Cene v Planensteinu pri Konjicah piše preveč žganja. Njegova žena hotela mu je to na ta način oditi, da mu je v žganje pomešala kokošje podake. Po zavživanju te brozge pa je mož zbolel in zdravnik je izpoznal zastrupljenje. Ženo so izročili sodnji v Konjicah.

Vjeti vlonmilci. V klet kavarne Kruščič trgovine Loibner v Celju bilo je opetovano vlonjeno. Tatovi so vkradli žganja za 150 kron in mnogo drugih blaga. Stražnikom se je zbrat posrečilo dognati, da sta češljarski očenec Karel Zebek in češljarski pomočnik Ciril Rabušič storilca. Pomagal jim je mizarski pomočnik han Skarja. Vsi trije so že pod ključem.

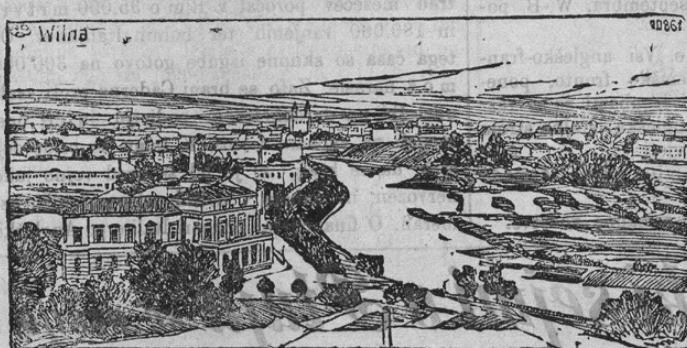
Tečaj za pletarstvo košar. (Korblechtkurs) priredi deželnih odborov od 1. decembra do 15. februarja na deželni viničarski šoli v Silberbergu. Natančnejša pojasnila glej in zneratu.

Samo mati ve, kako velike skribi dela pravhrana dojenčka, ako primanjkuje ali ne zadostuje najboljša otročja hrana, materino mleko. Ko kokrat ne ve mati, kaj bi malemu dala. Vestna mati ne dela eksperimentov, marveč priznoma za zaupanjavredni preparat, kakor je Nestlejeva moka za otroke, in se veseli potem presenetljivega uspeha. Podučljiva knjižica o oskrbi otrok in poskusno dozo Nestlejeve moke zastonja dobi od firme Nestle, družba za mok za otroke, Dunaj I., Biberstrasse 49a.

Viničarski tečaj. Deželni odbor priredi tudi v tem šolskem letu na viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu in na sadje ter vinorodni šoli v Mariboru po en stalinji viničarski tečaj. Podrobnosti so razvidne iz inzera.

Iz češke pesmarice. Uradni list „Wien Zeitung“ objavlja sodbo okrožne sodnije Jihlava od 2. t. m. in deželne nadodsodnije v Pragi, s katero se prepove nadaljnjo razširjanje 9. mesečne knjige „Sokolsky Zpevnik“ (Sokolska pesmarica) zaradi 17 pesmi. Med tem se nahajajo pesni: „Češki vstavi,“ „Se ni Srbija izgubljena“ (!), „V spomin pariškim zmagovalcem“; nadalje ruska himna, marselejza in znana pesem „Kdo domov naš“.

Nemška milijardna zmaga. Na tretjo nemško vojno posojilo se je vpisalo čez 12.100 milijonov, torej mnogo čez 12 milijard mark. Največ je podpisalo prebivalstvo velikih mest, industrije in trgovine. Le v Berlinu se je podpisalo mno-

Wilna.

V zadnji številki smo poročali, da so hrani nekem čete po tem boju zavzeli večino in utrjeno mesto Wilna. Prinaša danes sliko tega mesta, ki bode naše čitalce posebno kar se tiče prorčil zadnjih zmagov bojev, gotovo zanimal-